

УДК 330.341.1:656.2

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ
БЕЗПЕКИ ВАГОННОЇ ДІЛЬНИЦІ
НА ОСНОВІ ІННОВАЦІЙНОГО
РОЗВИТКУ**

*Назаренко І.Л., к.е.н., доцент,
Корчинська Н.В., слухач магістратури,
Черненко С.В., слухач магістратури
(УкрДУЗТ)*

Останніми роками зростає увага вчених та практиків до забезпечення економічної безпеки підприємств, зокрема підприємств транспорту. Зростає кількість публікацій з цієї проблеми, необхідно відмітити роботи Г. Ейтутіса, Р.А. Кожевнікова, З.П. Межох, Н.П. Терьошиної, Д.І. Ковальова, В.Л. Диканя, І.Л. Плетникової (Назаренко), Т.О. Тимофєєвої, О.І. Платонова, Т.Г. Сухорукової та інших учених [1 – 3 та ін.].

Разом з тим актуалізується проблема інноваційного розвитку залізничного транспорту, адже за відсутності його чітко сформульованої інноваційної стратегії, навіть при наявності деякого оновлення рухомого складу, технологічне відставання ПАТ «Українська залізниця» від європейської транспортної системи може стати дедалі більшим. Проблемам інноваційного розвитку залізничного транспорту присвячена значна кількість наукових праць, зокрема В.Л. Диканя, В.О. Зубенко, О.Г. Кірдіної, І.Л. Назаренко, Ю.М. Уткіної [4, 5 та ін.], Є.М. Сича та В.П. Ільчука [6] та інших учених.

Деякі науковці (Л.О. Волощук [7], С.М. Шкарлет [8], та інші) вже почали розглядати забезпечення економічної безпеки підприємства та його інноваційний розвиток у взаємозв'язку. Як відмічає Л.О. Волощук, зв'язок між економічною безпекою та інноваційним розвитком підприємства має дуальний характер, де обидва явища виступають у якості мети підприємства та засобу її досягнення. Економічна безпека, з одного боку, є необхідною передумовою та певним віддзеркаленням потенціалу розвитку, адже процеси її забезпечення спрямовані на забезпечення процесів розвитку. З іншого боку, процес розвитку підприємства має бути спрямованим, зокрема, й на формування та функціонування систем забезпечення його економічної безпеки [7, с. 221].

Враховуючи вищезазначене, метою даної публікації є окреслення напрямків забезпечення економічної безпеки вагонної дільниці на основі інноваційного розвитку.

На нашу думку, економічна безпека вагонної дільниці – це стан захищеності її діяльності від негативного впливу внутрішніх та зовнішніх загроз; стан, при якому забезпечується стабільне функціонування і прогресивний розвиток вагонної дільниці, досягається шляхом максимального ефективного використання наявних ресурсів і швидкої адаптації до умов середовища, що змінюється [9].

Нами у [10] сформульовано визначення інноваційного розвитку вагонної дільниці: це цілеспрямований систематичний процес позитивних змін якісного стану всіх її підсистем через впровадження інновацій (розроблених як зовнішніми, так і власними силами) в діяльність вагонної дільниці з метою досягнення як цілей інноваційної діяльності, так і стратегічних цілей розвитку систем вищого рівня - вагонного господарства та ПАТ «Українська залізниця».

Пропонуємо наступну послідовність етапів забезпечення економічної безпеки вагонної дільниці на основі інноваційного розвитку.

1. Оцінка рівня економічної безпеки вагонної дільниці за методикою, що базується на [2], на основі вибору локальних показників економічної безпеки.

2. Якщо рівень економічної безпеки високий – розроблення заходів по його підтриманню, якщо ні – аналіз причин негативних відхилень.

3. Оцінка рівня інноваційної активності вагонної дільниці та її інноваційного потенціалу.

4. Розроблення заходів активізації інноваційної діяльності вагонної дільниці, спрямованих на покращення локальних показників економічної безпеки та, у підсумку, інтегрального показника рівня економічної безпеки вагонної дільниці.

До заходів з активізації інноваційної діяльності вагонної дільниці, можуть відноситися наступні.

1. Впровадження нових технологій ремонту пасажирських вагонів та відповідної техніки, з автоматизацією та вивільненням

контингенту (з подальшим працевлаштуванням на інших ділянках).

2. Впровадження раціоналізаторських пропозицій з підвищення ефективності технічного обслуговування та екіпірування пасажирських вагонів, а також діяльності із виробничого екологічного контролю, моніторингу навколишнього природного середовища.

3. Впровадження нових послуг у поїздах, окрім вже існуючих (забезпечення вагонів поїздів водою, паливом, постільною білизною та чайною продукцією), особливо у міжнародному сполученні.

На жаль, на впровадження всіх вищеперерахованих заходів одночасно у вагонній дільниці не вистачить інвестицій.

На рівні ПАТ «Українська залізниця» необхідно розробити взаємоузгоджені стратегії забезпечення економічної безпеки та інноваційного розвитку залізничного транспорту в цілому, з деталізацією по господарствах, які слугуватимуть базисом для розроблення деталізованих програм забезпечення економічної безпеки виробничих структурних підрозділів регіональних філій. Тільки таким чином, розробляючи заходи «згори» та «знизу», можливе забезпечення економічної безпеки на всіх рівнях залізничного транспорту, зокрема у вагонних дільницях.

Список використаних джерел

1 Кожевников Р.А. Экономическая безопасность железнодорожного транспорта [Текст]: учебник для вузов ж.-д. транспорта / Р.А. Кожевников, З.П. Межох, Н.П. Терешина и др. – М.: Маршрут, 2005. – 326 с.

2 Ковальов Д.І. Кількісна оцінка рівня економічної безпеки підприємства / [Текст] / Д.І. Ковальов, І.Л. Плетникова // Економіка України. – 2001. - №4. - С. 35 – 40.

3 Дикань В.Л. Комплексна методика визначення рівня економічної безпеки, оцінки ризиків та ймовірності банкрутства підприємства [Текст]: монографія / В.Л. Дикань, І.Л. Назаренко. – Харків: УкрДАЗТ, 2010. – 142 с.

4 Економіка і організація інноваційної діяльності на залізничному транспорті [Текст]: навчальний посібник. / В.Л. Дикань, О.Г. Кірдіна, І.Л. Назаренко, Ю.М. Уткіна / Під ред. В.Л. Диканя. - Харків: УкрДАЗТ,

2014. – 225 с.

5 Дикань В.Л. Забезпечення ефективності інноваційної діяльності підприємств залізничного транспорту [Текст]: монографія. / В.Л. Дикань, В.О. Зубенко. – Х.: УкрДАЗТ, 2008. – 194 с.

6 Сич Є.М. Інноваційно-інвестиційний розвиток залізничного транспорту [Текст] / Є.М. Сич, В.П. Ільчук. - К.: Логос, 2002. – 256 с.

7 Волощук Л.О. Економічна безпека та інноваційний розвиток промислового підприємства: сутність та взаємозв'язок як об'єктів управління / Л. О. Волощук // Економіка: реалії часу. - 2014. - №6. - С. 217-223.

8 Шкарлет С.М. Формування економічної безпеки підприємств засобами активізації їх інноваційного розвитку [Текст]: дисертація д-ра екон. наук. / С.М. Шкарлет // 08.00.04 — 2008. – 388 с.

9. Назаренко І.Л. Забезпечення економічної безпеки вагонної дільниці в умовах фінансово-економічної кризи [Текст] / І.Л. Назаренко, Ю.Г. Гавриленко // Вісник економіки транспорту і промисловості. - №60. - 2017. – С. 94 – 101.

10 Назаренко І.Л. Інноваційний розвиток вагонної дільниці [Текст] / І.Л. Назаренко, Н.В. Корчинська // Вісник економіки транспорту і промисловості. - №61. - 2018. – С. 160 – 166.

УДК 618:002

РИЗИКИ ЛОГІСТИЧНО-ПОСТАЧАЛЬНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ У БІЗНЕС-ПРОЦЕСАХ

Науменко М.О., д. філ. екон. напр., професор (НАНГУ)

Сучасні підприємства навіть за умови віднесення до другорядних проблем логістично-постачальницької діяльності все ж відчують негативні чи позитивні наслідки управління такою діяльністю на своїх фінансових результатах [1]. З іншого боку, справедливим буде твердження і про те, що загрози діяльності суб'єкта господарювання певним чином впливають і на загрози його